

Έχει τσούχτρες (κι έχουν ακριβύνει κιόλας)

Ήρθε ξανά το μαγευτικό καλοκαίρι. Για πρώτη φορά φέτος θα διατεθεί στην αγορά το βενζινοδάνειο, ένα νέο προϊόν που θα σας επιτρέψει να πάτε την οικογένειά σας μέχρι το λιμάνι του Πειραιά, απαλλαγμένοι από τις καθημερινές σκοτούρες. Εκεί θα επιβιβαστείτε στο Αίολος Προκρούστης, εφόσον προηγουμένως έχετε διαθέσει 600 ευρώ για εισιτήρια, ενώ με άλλα τόσα μπορείτε να αγοράσετε τυρόπιτες και μικρά νερά για τα παιδιά σας από το κυλικείο του πλοίου. Θα μπορούσατε να έχετε βρει και 20% φτηνότερα εισιτήρια αν κλείνατε από τα Χριστούγεννα για Νοέμβρη, καθημερινή, κατάστρωμα με τα παιδιά στο πορτοπαγκάζ και για άλλο νησί. Το παρήγορο είναι ότι θα συνταξιδέψετε με τα φρέσκα ψάρια που θα απολαύσετε τον Δεκαπενταύγουστο, πάνω στο κύμα, καθώς και το παρθένο ορυκτέλαιο στο οποίο θα σας τα τηγανίσουν.

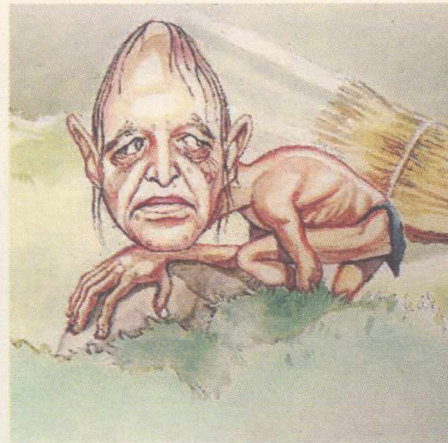
Σε τέσσερις ώρες περίπου θα είστε στην Πάρο. Χαλαρώστε τρία τεταρτάκια απολαμβάνοντας τις ωραίες λιμενικούς να σφυρίζουν σε έξαλλη κατάσταση και περιμένοντας τη σειρά σας να κάνετε τη στροφή γύρω από το μύλο και να βγείτε από το μποτιλιάρισμα του λιμανιού. Ακολουθήστε τις ταμπέλες και τις οδηγίες των αρχών, κι αν δεν βρεθείτε στο Αίολος Φραγκοφονιάς που επιστρέφει στον Πειραιά, θα βγείτε στο δρόμο για το Χλίδα Resorts. Εκεί, στα παραμυθένια μπαγκαλόουζ από τούβλο και κοτετσόσυρμα και τις παραδοσιακές αιγαιοπελαγίτικες στέγες από λαμαρίνα, απολαμβάνοντας τη θέα της μπετονιέρας που δουλεύει στην επέκταση των εγκαταστάσεων, θα χαλαρώσετε και θα αφεθείτε στη μαγεία των διακοπών.

Για σας που θα μείνετε στην Αθήνα, οι λύσεις δεν λείπουν. Απολαύστε ένα γουαί φάι φρεντουτσίνο με γεύση ρόκα στα παγκάκια στο Σύνταγμα μόνο με 20 ευρώ την ώρα το μικρό παγκάκι και 29,90 το τριθέσιο με το εγχάρακτο Χάρης + Μπέκυ καρδούλα τέσσερα έβερ, ή μπειτε στο ρυθμό με ένα μπαφίτο ον δε ροκς στο μπαρ της πλαζ του Ελληνικού, χαζεύοντας τους καλογυμνασμένους κοιλιακούς των μπράβων που δέρνουν το δήμαρχο. ●

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Ευρώπη βρίσκεται εδώ και χρόνια σε αδιέξοδο – η κεντρική της εξουσία είναι «γραφειοκρατική» και η δημοκρατία της δεν δουλεύει. Μόλις μερικές χιλιάδες Ιρλανδοί ψηφοφόροι τίναξαν στον αέρα και την τελευταία της προσπάθεια για ένα «υποκατάστατο Ευρωσυντάγματος», που θα την ισχυροποιούσε προς την ενοποιητική της πορεία απέναντι στη μοναδική ατλαντική υπερδύναμη – που όλοι είδαμε πόσο επιζήμια για τον πλανήτη μπορεί να είναι, τα τελευταία οκτώ χρόνια...

Ενδεχομένως οι Ιρλανδοί (με επικεφαλής του «Όχι» έναν επιχειρηματία (!) και το Σιν Φέιν, πολιτικό βρα-

Μονομαχία στο Ελ Πασόκ

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΔΟΥΚΑ

χίονα του IRA) ψήφισαν έτσι, γιατί θεωρούν ότι έχει εξαντληθεί το όφελος από την κοινή ευρωπαϊκή πολιτική, ότι το «οικονομικό τους θαύμα» πλήττεται από τους επαπειλούμενους νέους φόρους, ότι η άρνησή τους στις αμβλύσεις κινδυνεύει (!) – ή ακόμα γιατί απλώς οι μισοί αδιαφόρησαν, παρά το γενικό φιλοευρωπαϊκό τους προσανατολισμό...

Ενδεχομένως και άλλοι λαοί θα ψήφισαν έτσι, αν τους δινόταν η ευκαιρία για δημοψήφισμα. Η Ευρώπη (όπως και ο κόσμος ολόκληρος) είναι στη χειρότερη «κοιλιά» της ιστορίας. Με ανέμπνευστους ηγέτες, συντηρητικούς και χαμηλού επιπέδου στην πλειοψηφία τους – και με την πιο ανάληγη, νεοφιλελεύθερη πολιτική να «αλωνίζει», βυθίζοντας τους πολλούς στη φτώχεια.

Ωστόσο – κι αυτό είναι το κεφαλαίωδες σφάλμα της εποχής μας – εδώ εφαρμόζεται η λογική «πονάει κεφάλι, κόψει κεφάλι»: Αφού η Ευρώπη δεν είναι πολιτικά όπως τη θέλουν οι λαοί, ας την αποδυναμώσουμε – αντί να τη φτιάξουμε, ψηφίζοντας διαφορετικούς εκπροσώπους και κυβερνήσεις. Είναι η ίδια «λογική» που ζητάει «απαλοιφή» του ρόλου της πολιτείας, αφού το κράτος έχει σπατάλη και διαφθορά – αντί να βρούμε τους τρόπους να αποκτήσουμε το κράτος που θέλουμε. Η τέλεια συνταγή για να δρουν ανεξέλεγκτα τα ισχυρά οικονομικά συμφέροντα...

Η Ευρώπη χρειάζεται πολλούς «Ομπάμα» – να εμπνεύσουν και να υπερβούν, με πολιτικές προτάσεις. Η απαξίωση όμως που επιφυλάσσουν οι ευρωπαϊκοί λαοί στους ηγέτες που θα μπορούσαν να εκφράσουν αυτό το ρεύμα, δεν αφήνει περιθώρια αισιοδοξίας. Προς μεγάλη χαρά της παραδοσιακής Αριστεράς και της άκρας Δεξιάς, το ιρλανδικό «όχι» ενταφιάζει ανάμεσα στα άκρα την προσπάθεια της Ευρώπης να «ορθοποδήσει». Μέσα σ' αυτή τη συγκυρία, η διαφωνία για το αν η Συνθήκη της Λισαβόνας πρέπει να τεθεί (και) σε δημοψήφισμα ή όχι, έρχεται να δυναμιτίσει τη συνοχή του κύριου εκφραστή του προοδευτικού χώρου στην Ελλάδα – και τις όποιες ελπίδες του να ανακάμψει...

Η χαμένη ευκαιρία της σοσιαλδημοκρατίας

Ο Βασίλης νοίκιαζε ένα ευρύχωρο δωμάτιο όταν ήταν φοιτητής στην Πάτρα. Άρχισε με 8.000 δραχμές το 1981 (κάτι παραπάνω από 20 ευρώ, για τους νεό-

τερους), στο δεύτερο χρόνο πλήρωνε 10.000 δρχ. – και ο ιδιοκτήτης του υποσχέθηκε ότι θα το κρατήσει στο ίδιο ύψος, μέχρι να αποφοιτήσει. Όταν πήρε το πτυχίο του, το 1986, το διαμέρισμα νοικιάστηκε αμέσως προς 35.000 δρχ. Μέσα στην πενταετία, μια βασική δαπάνη, όπως είναι αυτή της στέγης, είχε σχεδόν πενταπλασιαστεί. Ο πληθωρισμός ήταν ανεξέλεγκτος και η δραχμή αδύναμη. Εκεί ακριβώς, μετά τις οικονομικές παλινωδίες της πρώτης τετραετίας του ΠΑΣΟΚ, είχε κληθεί ο Κώστας Σημίτης να σταθεροποιήσει την τριτοκοσμική μας οικονομία. Ο Ανδρέας Παπανδρέου μπορεί να είχε «δώσει λεφτά στον κοσμάκη», αλλά είχε αδειάσει τα ταμεία. Τον Σημίτη δεν τον άντεξε πολύ – η συνέχεια γράφτηκε με την επιστροφή στο λαϊκισμό, που εκφράστηκε με το ανεκδιήγητο «Τσοβόλα δώσ' τα όλα»...

Όμως είναι μύθος ότι ο Σημίτης ήταν «λιγότερο ΠΑΣΟΚ» από τους υπόλοιπους. Ο άνθρωπος που είχε βάλει βόμβες στη χούντα (σε αντίθεση με κάτι άλλους μετέπειτα «επαναστάτες»), ο καθηγητής που διατήρησε πάντοτε την αστική του αγωγή, ο εκουγχρονιστής που στη χώρα της μπουρδολογίας και των συμπλεγμάτων κατηγορήθηκε ως «λογιστάκος» (λες και η πολιτική έχει σχέση με τη λήπινο) απλούστατα είχε τη δική του άποψη για τη φωτεινή πλευρά της σοσιαλδημοκρατίας, χωρίς λαϊκισμούς. Μπορεί ο Ανδρέας Παπανδρέου να είχε ιδρύσει το ΠΑΣΟΚ, αλλά δεν ήταν και ο ιδεολογικός πατέρας του σοσιαλιστικού χώρου. Η σύγκρουση συνεχίστηκε για πολλά χρόνια – και τα υπόλοιπα είναι ιστορία: ο Σημίτης κατάφερε, κόντρα σε όλες τις προβλέψεις (πολιτικών συντακτών και μη) να κερδίσει την πρωθυπουργία και την προεδρία του κόμματος – και να κυβερνήσει επί 8 συναπτά έτη.

Προς τον «πρωθυπουργό»...

Και ξαφνικά, τέσσερα χρόνια μετά την παράδοση

Είναι μύθος ότι ο Σημίτης ήταν «λιγότερο ΠΑΣΟΚ» από τους υπόλοιπους...

της προεδρίας του ΠΑΣΟΚ στο μακράν δημοφιλέστερο διάδοχο, αυτός ο (με όλα του τα λάθη) πιο σοβαρός πρωθυπουργός της μεταπολίτευσης κάνει τη δεύτερη πιο ακατανόητη πολιτική κίνηση της ιστορίας του (μετά την επιλογή ορισμένων στενών συνεργατών επί πρωθυπουργίας του): στέλνει (απρόκλητα) μια επιστολή τόσο προκλητικά «πατερναλιστική» προς το σημερινό πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ («οι κυβερνήσεις οι δικές μου και του πατέρα σου»), που αποκλείεται να μην συναισθάνεται την αλυσιδωτή αντίδραση της προσβολής που καθίσταται πολιτική πράξη. Και εισπράττει ως υπερβολική απάντηση μια «διαγραφή» που δεν έχει προηγούμενο και διχάζει τους ψηφοφόρους του κόμματος.

Οι ερμηνείες ανάγονται και στη σφαίρα της ψυχολογίας – ή της μεταφυσικής. Μίλησαν τα «Εγώ», τα συμπλέγματα και οι ανασφάλειες; «Φόρτωνε» για καιρό ο Σημίτης, λόγω της μη υπεράσπισης (ή και αποδόμησης) του κυβερνητικού του έργου από το επίσημο ΠΑΣΟΚ και «απασφάλισε»; Έχει διαμειφθεί κάτι πολύ «βαρύ» μεταξύ τους, που το γνωρίζουν ελάχιστοι; Παρά την εμπειρία του, του βγήκε η «καλβινιστική» του εμμονή με τα ευρωπαϊκά και δεν εκτίμησε σωστά την αναπόφευκτη διάσταση που θα έδιναν τα πρωτοσέλιδα στην κόντρα; Φοβήθηκε ο Παπανδρέου ότι η επιστολή ήταν το προανάκρουσμα οργανωμένης κίνησης ανατροπής του; Ήταν απλώς η σταγόνα που ξεχειλίσε το ποτήρι στη «μάχη των χαρακωμάτων» που άρχισε τη βραδιά των εκλογών; Προσπάθησε να αποτρέψει με ριζικές κινήσεις την καθιέρωση ενός «Μητσοτάκη της παράταξης»;

Σε κάθε περίπτωση, όλα δείχνουν ότι η κλιμάκωση δεν ήταν προσχεδιασμένη – κι αυτό είναι το πιο ανησυχητικό. Γιατί στην πολιτική, το αν ο Σημίτης μετέβαλε άποψη για την ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή θεωρεί τη σημερινή συνθήκη μη ισάξια του Ευρωσυντάγματος (για το οποίο είχε ζητήσει και αυτός δημοψήφισμα) μπορούν να είναι αντικείμενα κριτικής και συζήτησης (σε διαφορετικό timing όμως) – το ίδιο και το αν ο Παπανδρέου έκανε λάθος, συρόμενος πίσω από το αίτημα του ΣΥΡΙΖΑ για δημοψήφισμα. Οι «βόμβες διασποράς» όμως που απλώς δυναμιτίζουν τις ήδη κακές επιδόσεις στα γκάλοπ, δεν οδηγούν παρά στην αυτοαναιρέση και στη λήθη της ιστορίας – χώρια οι δηλώσεις «συμπαράστασης», που επιβεβαιώνουν πόσο η πολιτική μας ζωή κινείται στη βάση των προσωπικών φιλοδοξιών: Αν ο αρχηγός τούς είχε πλησιάσει για να τους δώσει ένα μικρό πόστο, η αντιμετώπιση θα ήταν αντιδιαμετρικά αντίθετη...

Στο ΠΑΣΟΚ είναι κάτι παραπάνω από μωδιασμένοι. Τα σενάρια που φτάνουν μέχρι και τη διάσπαση δίνουν και παίρνουν. Μόνο που πριν από έξι μήνες εξέλεξαν πανηγυρικά αρχηγό – και αναρωτιέται κανείς γιατί αρνούνται να τιμήσουν την επιλογή τους. Την ώρα που στο προσκήνιο θα μπορούσαν να είναι οι κλυδωνισμοί από τη διαφοροποίηση τεσσάρων στελεχών του ΣΥΝ για τη Συνθήκη της Λισαβόνας ή ακόμα περισσότερο η αδυναμία μιας κυβέρνησης (που, μεταξύ άλλων, μας γυρνάει πιο πίσω κι από τη δεκαετία του '80 με τη «δυνατότητα» να αποκοτούν οι γυναίκες το όνομα του συζύγου) να χειριστεί την οικονομική κρίση και την ακρίβεια, η προσοχή θα έπρεπε να είναι στραμμένη στο θεμελιώδες αίτημα εκατομμυρίων πολιτών, ανεξαρτήτως κομματικής τοποθέτησης: Προοδευτική διακυβέρνηση... ■